

Vinduer, Døre og Lister.
Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

særlig delikate og særlig irriterende for begge Parter.»

Denne Udtalelse sænker ikke noget i Retning af Klarhed. Den engelske Premierminister er fuldstændig paa det rene med, i hvilken Situation han befinder sig, og hvilken Kurs der skal styes, og hvis den engelske Regering har billigst Fængslingen af Gandhi — thi det maa man kunne gaa ud fra, at den har — saa er det formentlig, fordi den har ønsket at undgå blodige Oprør paa det sidste Stykke Vej til Indiens Selvstyre.

Vort mindste Organ der er lille som en Årt, men har Magt over Liv og Død.

Af Afdelingslæge Dr. med. Paul J. Reiter.

Kramper er et voldsomt og uhyggeligt Symptom ved Sygdomme. Naar et sygt Barn — som det saa tit hender — faar Kramper, bliver Forældrene altid bange for Alvor, og selvom de ellers ikke har taget Sagen højtideligt, skikkes der nu hurtigst muligt Bud efter Lægen.

Ofte mange har sikkert overværet det Opløb, der samler sig, naar en eller anden stakkels Krampesyg har faaet et af sine Anfald paa Gaden. Der breder sig altid ved saadanne Lejligheder en lignende Uhyggestemning til Tilskuerne, som hvor man bliver Vidne til et alvorligt Ulykkestilfælde: En Mand, der bedst som han kommer gaende paa Gaden, pludselig styrter om med et Skrig som ramt af Lynet, mister Bevidstheden, faar voldsomme Trækninger i Arme og Ben, mens han bliver blaa i Ansigtet, og Franden staar ham om Munden, ofte blodig, idet han under Kramperne i sine Tyggemuskel er kommet til at bide sig i Tungen. Det kan forøvrigt i Parenthes bemærket være paa sin Plads paa dette Sted at gøre opmærksom paa, at en Hjælp, som enhver altid kan yde en Krampesyg, er at vriste en Pind, et Knivskaft, en Nøgle eller en anden fast Genstand ind mellem Tænderne paa Patienten for at undgå saadanne Tungebid; men det skal ske hurtigt!

Selve disse Kramper behøver ikke altid at betyde noget saa alvorligt, som det ser ud til; de kan opstaa ved mange forskellige, sygelige Tilstande: Forgiftninger, Hjernesygdomme og de forskellige Stofskiftesygdomme. Kramperne skyldes en Irritationstilstand i Hjernebarkens Isseregion. Hvor Sygdommen, der fremkalder Kramperne, ikke har sit Sæde i selve Hjernen, har man de senere Aar særlig haft Opmærksomheden henvendt paa nogle bittesmåe Organer, Biskjoldbruskkirtlerne, som den dybeste Aarsag til Kramperne, ligegyldigt hvor forskellig Oprindelse Sygdommen iøvrigt synes at have. Denne Antagelse er sikkert noget overdreven, men noget er der om det; der er næppe nogen Tvivl om, at disse Smaatilgængster er nogle af de vigtigste Organer, der har med Kramper at gøre.

Man kan her med Rette i bogstavelig Forstand tale om lille Aarsag til stor Virkning. Krampesymptomet er — som sagt — en af Organismens voldsomste og mest stormende Reaktionsmaader, og de Forandringer i Blodets Sammensætning, der ligger til Grund herfor, er tit ikke mindre dybtgribende. Jeg tror, at Biskjoldbruskkirtlen er Legemet's mindste Organ. Mennesket har 4 saadanne Kirtler ialt. Hver af dem er paa Størrelse med en kvart Årt eller —

P.F. HAVNAR TIMBURHANDIL

TÓRSHAVN TELEFON 250

Altíð nógvd av besta svenska
viði til bíligastu prísir.

bedre — en Linse og vejer kun 2-5 Centigram, d. v. s. ca. en to til tre Milliondel af Legemet's samlede Vægt.

Da de er saa smaa, er de ogsaa først paa et ret sent Tidspunkt blevet opdagede. Den første, der blev opmærksom paa dem, var Svenskeren Strandström, der beskrev dem i 1880. Men der gik endnu en rum Tid, før Videnskaben blev opmærksom paa deres Betydning, og vort egentlige Kendskab til deres Funktion er næppe 30 Aar gammelt. Til Gengæld er de senere blevet studeret meget indgaaende, og skønt der endnu paa dette Omraade resterer vigtige Problemer, der venter paa Løsning, har man allerede gjort vigtige Opdagelser: det viser sig især, at disse Kirtler spiller en meget stor Rolle for den Skæbne, der er af Stof som Kalk faar i Organismen.

Kalken findes i alle vore Knogler, og i Tænderne og endvidere i en bestemt, fast Mængde i Blodet, hvor den bidrager til at regulere Nervesystemets og Musklernes Irritabilitet. Synker Blodets Kalkindhold, kommer der blandt andet netop Kramper. Man vil derfor forstaa, at Kalken er et Stof af meget stor Betydning i Legemet's Husholdning. Opstaa der Sygdomme i Biskjoldbruskkirtlerne, formindskes Blodets Kalkindhold; Tænderne bliver daarlige paa Grund af Kalkmangel; der opstaa Uklarheder i Øjenlinsen (Stær), vistnok af samme Aarsag; der findes en Sygdom, der viser sig ved at Knoglerne bliver bløde (en af Kong Ragnar Lodbrogs Søner, Ivar Beilos, skal have lidt af den), og man mener ogsaa, denne Sygdom har noget med disse Kirtler at gøre. Endelig kommer der som nævnt Kramper: Hvis Kirtlerne bliver meget ødelagte, eller hvis de fjernes helt, indtræder Døden; man kan simpelthen ikke leve videre uden dem, hvad man ellers ofte kan efter Fjernelsen af langt større Organer, f. Eks. Milten.

Nu fjerner man jo ikke med Vilje disse vigtige Organer, men man kan komme til det af Vanvare eller rettere kunde, nemlig i Tiden for man var helt klar over deres Betydning.

Jeg har engang kendt en saadan Patient. Det var en Kvinde, der paa Grund af Sygdom i Skjoldbruskkirtlen (Basedows Syge) havde faaet bortopereret en Del af denne. Det plejer ikke at være nogen farlig Operation og hjælper mange Gange ved svære Tilfælde af denne Sygdom. Saaledes ogsaa her. Hun bedredes øjensynligt, tog paa i Vægt, blev roligere; men saa en skønne Dag kom Krampetilstanden, undertiden med svære og foruroligende Anfald, der indfandt sig paa disse Smaaforandringer. Operationen var foretaget paa et Tidspunkt, hvor Kendskabet til Kirtlerne endnu var ufuldkommet, og man var ved en Fejltagelse kommet til at fjerne dem. Saadanne Fejltagelser kan nu praktisk talt udelukkes, idet man anlægger hele sin Operationsplan ud fra Hensynet til at undgå Beskadigelser af vore her omhandlede Smaakirtler.

Men ved en anden Sygdom spiller Biskjoldbruskkirtlerne i hvert Fald en fremtrædende Rolle; denne Sygdom findes ofte i smaa Hjem med fattige Forhold og mange Børn, de smaa Forhold medfører Vanskeligheder med Hensyn til Renlighed og

Properhed. Man kalder Sygdommen Børnekramper.

I en saadan fattig Familie, der bor i en mørk og fugtig Kælderlejlighed, trives den mindste maske daarligt: Barnet tager ikke ordentligt paa i Vægt, Tænderne bryder ikke frem, som de skal, er grimme, uregelmæssige og vanskabte osv. Pludselig indtræder en Dag Krampetilstanden. Barnet bliver stift, idet alle Musklerne i Kroppen — eller maaske kun den ene Side — trækker sig sammen. Barnet mister Bevidstheden, Anfaldene kommer igen med korte Mellemrum, undertiden paa ydre Foranledning, f. Eks. ved den stærke Lyd af en Vogn over en ujævn Stenbro.

En meget hyppig Form for Børnekramper er Strubekramper. Den lille Patient faar hyppige Anfald af Aandenød, Barnet kan pludselig ikke faa Vejret, bliver blaa i Ansigtet, synes at skulle gaa bort; saa omsider syner Luften ind med en livende Lyd gennem den fast lukkede Stemmeridse; det er i dennes Muskler, Krampen sidder.

Man har i den seneste Tid ment, at den rigtige Krampesygdom, der ogsaa optræder hos Voksne: »Ligfaldssygen« (Epilepsi), ogsaa skyldes Lidelser i disse Kirtler, og det er i hvert Fald muligt, at de spiller en vis Rolle for Sygdommen.

Selvfolgelig har Videnskaben arbejdet ivrigt med Studiet af Biskjoldbruskkirtlerne, og man er da ogsaa naaet saa vidt nu, at man har kunnet fremstille Kirtlens virksomme Stof i nogenlunde holdbar Form, omend Fremstillingen er vanskelig. Den Tid synes derfor at være i Sigte, hvor man kan fremstille Kirtelproduktet med lige saa stor Sikkerhed, som man nu fremstiller Antisukkersygestoffet Insulin, og dermed vil man være naaet et langt og betydningsfuldt Skridt frem i Bekæmpelsen af en Række alvorlige og ofte pinfulde Sygdomme.

Úr Føroyum.

Tvoroyri.

Fiskiskapur.

»Føroyatíðindi« skrivur hesa áhugaverða grein um fiskiskapin:

Suðurlandið varð fundið mikla fyrri fiskiskap okkara. Teir báðir sjógarparnir Jóanes í Hesti og Palli í Mýruni lögdu fyrri. Mangur helt tað tá vera vágaverk. Men í komandi árunum hildu hinir Føroyingarirnir aftaná — og teir hava vundið alt meir og meir fyrri hvørjum ári.

Nú eru teir báðir oddamennirnir, tveir teir raskastu Føroyar hava ált — nú eru teir farnir. Báðir doyðu á sóttarsong. Men teir língu meinin í bardagnum móti havinum. Báðir doyðu úti, burtur millum fremmandar. Men fá hjórtu hava sliðið heitari fyrri fósturlandinum. Eingin kundi betri enn teir av sonnum kvøða: »lat høvur hvíla móti gronu skorðe í móðurjörð.

Ífjor var rekordár á Suðurlandinum. Men rekordin er sliðin í ár. Ein mun — ein góðan mun — hevur tað já gjørt, at í ár hava flest øll skipini motor. Ein munur er eisini at sligja

í ár fram fyrri ífjor og hini árin: í ár hava fleiri skipini fundið heim aftur við teirri fyrstu veiðuni. Her eru hundráðir av túsdum vunnar fyrri landið. Kortini hava ikki øll skipini fundið heim. Tey hava hildið til Reykjavíkar ístaðin. Kanska tey kunna vinna nokur túsdin í tali. Men landið hevur tapt, tapt í stórum.

Komandi ár megu øll skipini leita heim við fyrstu veiði teirra. Tá leggjast enn fleiri hundráðir av túsdum til land okkara, ið treingist til at livgast og norðast. Eystlandið var leiðin aftaná Suðurlandið. Hagar fara nógv skipini enn, særliga tey smærri. Eystlandið kann roynast væl enn, hóast slisn kann vera í.

Tað er at gera seg væl út við provianti, salti og øðrum. Á Eystlandinum spælir agnið eina stóra »rolli«. Sild og fluglagnið. Hetta seinasta er nú nógv tørfarari at fáa fatur í enn fyrr. Sildin plagar ikki at tróta um summarið. Men tað skulu sildagorn til, og at veiða sildina tekur tíð — og so hendir eisini, at sildin ikki er at fáa, tá ið hon skal brúkast. Og verður slisn í agninum, verður eisini slisn í veiðuni. Hetta seinasta er tað dýrasta.

Kunnu skipini fáa gott agn við sær hiðani — og drjúgván ís, vil tað óivað vera tað, ið lonar seg best. Tíðin hjá skipsmonnum sparist. Og tíðin er tað, ið kostar.

Árið í ár hevur aftur ein munin fram fyrri hini árin: nú síðani ísvirki kom, er agnið og ísurin altíð at fáa. Sum fiskimennirnir siga, av besta slag. Effir ta fyrstu góðu royndina má tað vera skylda ísvirkisins altíð at vera væl útgjort við agni og ísi. Skipini og fiskimennirnir líta á tað. Eitt slisn her vil kosta landinum alt ov mikið.

Tey skipini, ið ikki fara á Eysturlandið — tey vera vist nógv í ár — fara til Grønlands, ið er hitt stóra vónalandið við víkjandi fiskiskapi. Eystlandið hevur tó tað framfyrri Grønland, at fiskararnir kunna koma eina kanska tvær reisir heim ímillum.

Verður væl at fiska her, kann verða væl burtur úr hjá sjálvt smærru skipum. Men Grønland er landið við ørgrynissfiskiskapinum. Har hava menn bert tarvað at kasta loddðið fyrri bórð við magabeitu — og á hevur verið í stundin. Kortini sigist ikki hava verið reiðiliga so tjúkt í fiski seinasta árið. — Fiskurin har tykist eisini at fara vera vandin. Menn halda, at tað eru Fransarnir ið fiska við sild, sum hava ovtant hann. Ífjor hevði einstøk skip hiðani sild við. Tey sögdust at fylla so nógv skjótari uppi enn hini. Í ár hoyrir ein fleiri skiparar tala um, at vit noyðast at fylgja Fransunum og hava agnsild við, um vit skulu kunna kappast við teir. Hetta eiga útgerðarmennirnir og teir, ið syrgja fyrri agni, at leggja sær í geyma.

Í ár vantaði fiskimenn at hoyra, at Grønland var opnað.

Forlovelse, Egteskab, verdensberømt Bog, 196 Sider, 1.85. — Dr. M. Fadden, amerikansk Læge: Egteskabelig Livslykke, 2 store Bind, kun 3 Kr. for begge B. — Døjlige Sne, den unge, dybsunkne Kvindes Testamente, Opflag 40,000, 1.35. — Ford: Hemmeligheden ved at tjene Penge, 1.25. — Sundhedslære, mange Oplysninger, kun 1.00. — Elvekjær: Muntre Fortællinger, kun 1 Kr. 25 Øre. — Filmens Eventyr, stort Pragtværk med 125 Kunstfotos, kun 3 1/2 Kr. — Ungdom og Kærlighed, 0.75. Selves Bogforlag, Ald. F. S. D., Odense.

Men gakk — stongilin er á eins fastur enn sum áður. Men í summari ættlar Stauning sær upp — og so fer at bera til kanska.

Tórshavn.

„Grímur“.

Hitt fyrsta motorfiskiskipið hjá Tvorámonnum, »Grímur«, var her í Havn leygardagin. Hetta er sera snøgt og smolugt far, og kann gera o. u. 8 mil, við berum motorið. »Grímur« fór av stað aftur til Tvoroyrar sunnudagin seinrapartin. Um halva vikuna fer hann út á grunnarnar at royna eydnuna.

Kvøldskemta.

»Havnar Sjóneikarfelag« hevði seinasta leygarkvøld boði limum sínum til eina hugnaliga kvøldskemtu í Sjóneikarhúsinum.

„Fragtdampskip“.

»Dimma« varð skoltst av tí, at vit boðaðu frá at ísvirkunin var jáltað peningur til fiskaútlutningsfar. Blaðið ger fyrst Diesel-motorfarið til »Dampskip« — eitt slag av hundakunsti — og søkir síðani ráð hjá sínum klóka manni, í Fluglariði — og hann veit einki.

Nú er tað rætt, at vit skrivaðu farmaskip, og er tað ikki óbeint, tí ein last av fiski, hvørt tað nú er klippiskur, saltfiskur ella ferskur fiskur, er farmur, ja farmur ið dugur.

Annars er at siga, at vit nú hava frætt at tað eru 312 000 kr., ið jáltaðar eru til fiskaútlutningsfarið, og ikki 212 000 kr.

Havnar býráð.

Býráðsfundur verður hósdeggin komandi kl. 8 sp.

Míðvágur.

Kirkjubøfestini.

Johs. Joensen og Sigmund Frederiksen úr Míðvági, sum á sinni língu festiborv uppá jørð í Kirkjubø, men ongán jarðateig, hava ríkið rættarsak um málið. Um dagirnir fell dómur. Varð í dómi avgjort at Johs. Joensen og Sigm. Frederiksen skuldi fáa 677 kr. 16 øyr. hvør í endurgjald.

Her hevur so yvirvoldin tapt.

Grønlandstreytir. Frá Føroya amt er til felagsins komið soljóðandi bræv:

»Grønlands Styrelse har under 16. April 1930 tilskrevet Amtet saaledes:

Ifølge de fra Kontrolløren i Færingehavnen modtagne Rapporter har det forrige Aar gentagne Gange vist sig, at færøske Fiskerskibe er ankomne til Havnen uden at være forsynede med Sundhedspas fra Myndighederne i deres Udklaringshavn. Da det af Hensyn til den grønlandske Befolkning er nødvendigt, at de Betingsløse, der er fastsat for at opnaa Tilladelse til at drive Fiskeri i